

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0790.4.6.2023.RP

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana wystąpienie z 24 maja 2023 r.¹, w oparciu o stanowisko Komendy Głównej Policji (KGP), uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Generalną zasadą przypisywania punktów za wszystkie ujawnione naruszenia – jak było to dotychczas – jest ich sumowanie bez określenia górnego limitu, za wyjątkiem przypadków szczegółowo określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2022 r. w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego².

W ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), rozwiązania przyjęte w rozporządzeniu wprost przyczyniają się do realizacji celów i założeń ustawodawcy, o których mowa w ustawie z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw³. Są one ukierunkowane na istotne wzmocnienie oddziaływania prewencyjnego (odstraszającego) wobec kierujących pojazdami mechanicznymi, powodujących wysoki stopień ryzyka i zagrożenia w ruchu drogowym, szczególnie dla życia i zdrowia „stańszych współużytkowników drogi”. Konsekwencje poważnego naruszenia zasad ruchu drogowego obejmują m.in. surowszą odpowiedzialność karną oraz dolegliwość administracyjną, polegającą na szybszym trybie kierowania na egzamin kontrolny w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego (WORD). Egzamin sprawdza kompetencje kierowcy do zgodnego z przepisami, bezpiecznego, energooszczędnego, sprawnego i nieutrudniającego innym uczestnikom ruchu drogowego poruszania się po drodze publicznej.

Zobiektywizowane dane jednoznacznie wskazują, że przyjęta przez prawodawcę interwencja legislacyjna zaczęła przynosić konkretne i wymierne efekty. Jak wynika z oficjalnych statystyk policyjnych za 2022 r.⁴, pierwszy raz w historii liczba osób zabitych w wypadkach drogowych w naszym kraju nie przekroczyła 1900⁵. Ponadto, liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych w Polsce spadła w ciągu ostatnich 10 lat aż o 47% – w 2012 r. na polskich drogach zginęło 3571 osób, natomiast w 2022 r. – 1896. Z danych gromadzonych przez Komisję Europejską wynika, że w Polsce nastąpił znaczny spadek wskaźnika liczby zabitych w wypadkach drogowych w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców. W 2022 r. wyniósł on 51, natomiast jeszcze w 2019 r. wynosił 77⁶. Niewątpliwie jest to jeden z najwyższych spadków wskaźnika zabitych w wypadkach drogowych w Polsce wśród wszystkich krajów Unii Europejskiej. Dla potwierdzenia tej tezy warto dodać,

¹ Sygn. II.510.247.2023.PZ.

² Dz. U. poz. 1951, z późn. zm., dalej – rozporządzenie.

³ Dz. U. poz. 2328, z późn. zm.

⁴ <https://statystyka.policja.pl/st/ruch-drogowy/76562,Wypadki-drogowe-raporty-roczne.html> [dostęp: 30.03.2023 r.].

⁵ W 2021 r. liczba ofiar śmiertelnych wyniosła 2245 osób – spadek o 15,5%.

⁶ https://transport.ec.europa.eu/background/road-safety-statistics-2022-more-detail_en [dostęp: 01.06.2023 r.].

że w 2023 r. Polska została po raz pierwszy laureatem nagrody Europejskiej Rady Bezpieczeństwa Transportu (ETSC) Road Safety Performance Index (PIN) Award. W ten sposób został doceniony niemal 50% spadek liczby ofiar śmiertelnych w naszym kraju w ciągu ostatnich dziesięciu lat⁷.

W opinii MSWiA, zasada sumowania punktów (bez określania górnego limitu) niewątpliwie przyczyniła się do skutecznego dyscyplinowania kierujących pojazdami mechanicznymi, wdrażając ich do poszanowania zasad wynikających z prawa o ruchu drogowym. Tym samym, zaproponowany przez Pana Rzecznika wąski i wybiórczy charakter zmian legislacyjnych należy oceniać jako nieuzasadniony z punktu widzenia potrzeby zapewnienia optymalnego poziomu ochrony życia i zdrowia wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Należy również odnieść się do zdefiniowanej przez Pana Rzecznika kwestii „niespójności legislacyjnej” w zakresie sposobu sumowania punktów, o którym mowa w art. 98 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o *kierujących pojazdami*⁸. Artykuł ten reguluje zasady prowadzenia nowych założeń dotyczących prowadzenia ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego (ewidencja nie została jeszcze uruchomiona). Nowa ewidencja punktowa będzie w przyszłości administrowana przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w ramach Centralnej Ewidencji Kierowców (CEK), która funkcjonuje w systemie informatycznym CEPiK 2.0. Zauważony przez Pana Rzecznika nieobowiązujący przepis art. 98 *uokp* wprowadza nowe założenia punktowe oraz szereg innych unormowań z nimi powiązanych (np. dotyczących grupy tzw. młodych kierowców). Rozwiązanie to ma obsługiwać infrastruktura informatyczna obecnie przygotowywana przez resort cyfryzacji. Całość tej struktury w przyszłości będzie tworzyć zupełnie nowy system nadzoru nad kierującymi pojazdami.

W kontekście zasady wynikającej z art. 9 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń*⁹, należy jedynie zauważyć, że odmienny tryb postępowania w przypadku naruszenia jednym czynem dwóch lub więcej przepisów o ruchu drogowym¹⁰ jak dotąd nie został zakwestionowany w orzecznictwie, pomimo wieloletniej praktyki stosowania tych rozwiązań.

Ponadto uprzejmie informuję, w nawiązaniu do charakteru zmian zaproponowanych przez Pana Rzecznika, że ustawodawca dokonał już odpowiedniej korekty w systemie ewidencjonowania punktów. Ustawą z dnia 26 maja 2023 r. o *zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw*¹¹ zmieniono bowiem art. 17 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o *zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw*. Zmiany polegają m.in. na skróceniu z 2 do 1 roku okresu referencyjnego warunkującego usunięcie punktów z ewidencji kierujących, naruszających przepisy ruchu drogowego. Osoba wpisana do ewidencji nie częściej niż raz na 6 miesięcy będzie miała możliwość (na własny koszt) uczestniczyć w stacjonarnym szkoleniu powodującym redukcję o 6 liczby punktów posiadanych przez kierowcę. Działaniem o charakterze następczym będzie konieczność wydania przez MSWiA nowego rozporządzenia oraz odpowiednie dostosowanie funkcjonalności w policyjnej ewidencji.

⁷ <https://www.krbrd.gov.pl/polska-europejskim-liderem-poprawy-bezpieczenstwa-ruchu-drogowego/> [dostęp: 30.06.2023 r.].

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 622, z późn. zm., dalej – *uokp*.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, z późn. zm.

¹⁰ Wynikający z przepisów karnych oraz z przepisów o charakterze administracyjnym, regulujących zasady prowadzenia ewidencji.

¹¹ Dz. U. poz. 1123.

Reasumując, ewidencje punktowe dotyczące kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, o których mowa w art. 98 *uokp* i w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw*, to dwa niezależne od siebie narzędzia, które nie mogą jednocześnie funkcjonować w obrocie prawnym. Resort cyfryzacji, w ramach CEK, przygotowuje nową ewidencję punktową, która zastąpi ewidencję prowadzoną przez Policję. Charakter propozycji zmian legislacyjnych przedstawionych przez Pana Rzecznika aktualnie nie warunkuje pilnej potrzeby podejmowania inicjatywy z punktu widzenia właściwości MSWiA. Uwzględniając zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, w przyszłości nie można wykluczyć potrzeby zmian w przepisach *uokp*, w tym także w zakresie art. 98 tej ustawy. Mając jednakże na względzie normę wynikającą z art. 27 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o *działach administracji rządowej*¹², ewentualna zmiana w tym obszarze pozostaje w kompetencji Ministerstwa Infrastruktury.

Z poważaniem

z up. Maciej Wąsik
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 2512, z późn. zm.